

Kalsiyuma-Özgü Besin S?kl??? Anketi (KABSA)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kalsiyuma-Özgü Besin S?kl??? Anketi (KABSA)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24204>

Özet

Kalsiyuma-Özgü Besin Sıklık Anketi (KABSA), kalsiyum içeriği yüksek olan besinlerin tüketim sıklığını nesnel bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Sözlü ve Karabudak (2016) tarafından özellikle **çocuk ve ergen** popülasyonunda kullanılmak üzere geliştirilmiş ve geçerlik ile güvenilirlik analizleri yapılmıştır. KABSA, katılımcıların belirli bir zaman dilimi içerisindeki kalsiyum kaynakları gıda tüketim alışkanlıklarını 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile değerlendirilmesine olanak tanır.

Bu ölçek, beslenme araştırmalarında ve halk sağlığı çabalarında, bireylerin kemik sağlığı için kritik öneme sahip olan kalsiyum alım düzeylerini hızlı ve güvenilir bir şekilde saptamak için önemli bir rol oynamaktadır. Ölçek yapısı itibarıyla bir **besin tüketim sıklık anketi** formunda olup, adaptasyon ve geliştirme süreçleri detaylı bir bilimsel makale ile sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Kalsiyum, Beslenme, Besin Sıklık Anketi, Çocuk ve Ergen, Psikometri, Gıda Tüketimi, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Sözlü, S., Karabudak, E.

Amaç

Kalsiyuma-Özgü Besin Sıklık Anketi'nin (KABSA) temel amacı, **çocuk ve ergenler** gibi hassas gruplarda kalsiyum içeren besinlerin tüketim düzeylerini ve sıklığını belirlemektir. Büyüme ve gelişme dönemlerinde yeterli kalsiyum alımı hayati önem taşıdığından, bu ölçek, beslenme uzmanlarına ve araştırmacılara bireysel veya toplumsal düzeyde risk altındaki grupları tespit etme imkanı sunar.

Ölçek, diyet değerlendirmesi süreçlerini standartlaştırmayı ve kalsiyum eksikliği ile ilişkili potansiyel sağlık sorunlarını önlemeye yönelik müdahale programlarının etkinliğini izlemeyi hedeflemektedir. KABSA, kalsiyum alımının beslenme kalitesi üzerindeki etkisini ölçmek için **uyarlanmış** ve geliştirilmiş bir araçtır.

Yapı

KABSA, bireylerin belirli kalsiyum kaynaklarını (örneğin, süt ve süt ürünleri, bazı yeşil yapraklı sebzeler) ne kadar sık tükettiklerini ölçen bir **davranışsal beslenme yapısı** üzerine kurulmuştur. Ölçek, katılımcıların geçmişteki beslenme davranışlarını yansıtan frekans

verilerini toplamaktadır.

Ölçülen yapı, genel beslenme alışkanlıklarının aksine, doğrudan vücut için esansiyel bir mineral olan kalsiyum almına odaklanmaktadır. Bu odaklanma, araştırmacılara besin tüketiminin spesifik bir yönü hakkında derinlemesine ve nicel veriler elde etme fırsatı sağlar.

Geçerlik

Sözlü ve Karabudak (2016) tarafından yürütülen geliştirme çalışmasında, KABSA'nın gerekli **psikometrik** standartları karşıladığından emin olmak için geçerlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten kalsiyum tüketim sıklığına doğru ve anlamlı bir şekilde ölçüp ölçmediğini kanıtlamaya odaklanmaktadır.

Bu analizler genellikle içerik geçerliliği (uzman görüşleri ile madde uygunluğunun değerlendirilmesi) ve yapı geçerliliği (faktör analizi ile teorik yapının doğrulanması) bileşenlerini içerir. Çalışmanın başlangıcı, geçerlik değerlendirmesinin ölçek geliştirme sürecinin ayrılmaz bir parçası olduğunu açıkça belirtmektedir.

Güvenirlilik

KABSA'nın bilimsel araştırmalarda güvenle kullanılabilmesi için güvenirlilik çalışmaları da yapılmıştır. Güvenirlilik, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı koşullar altında uygulandığında tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini ifade eder.

Genellikle bu tür anketlerde iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılır. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı temel yapıyı, yani kalsiyum tüketim sıklığına, tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Faktör Analizi

Kalsiyuma-Özgü Besin Sıklık Anketi'nin geliştirilmesi aşamasında, ölçeğin yapısal boyutları belirlemek ve ölçülen yapının tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu saptamak amacıyla **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Bu analiz, kalsiyum kaynaklarının farklı besin grupları altında toplanıp toplanmadığını anlamak için kritik öneme sahiptir.

Faktör analizi sonuçları, anketin teorik olarak beklenen kalsiyum tüketim yapısıyla uyumlu olduğunu göstererek, ölçeğin yapısal bütünlüğünü desteklemiştir. Bu, KABSA'nın beslenme araştırmalarında sağlam bir teorik temele dayandığını kanıtlamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarılma ve Geliştirme Ölçeği (Besin Sıklık Anketi)

Format: Yaz?l? Anket

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi (Örnek: Hiçbir Zaman'dan Her Gün'e)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Olmayan/Genel Popülasyon

Ya? Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Popülasyon Detaylar?: Kalsiyum aç?s?ndan zengin g?dalar?n tüketim s?kl???n? de?erlendirmek istenen okul ça??ndaki çocuklar ve ergenler.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lardan, belirlenen kalsiyum içeren besin gruplar?n? ne s?kl?kla tükettiklerini belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Kalsiyum Tüketimi, Çocuk ve Ergen Sa?l???, Beslenme De?erlendirmesi, Ölçek Uyarlama, Halk Sa?l???, Diyet Araçlar?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Efsun Karabudak

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: efsunkarabudak@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

KABSA, 2016 y?l?nda Sözlü ve Karabudak taraf?ndan bilimsel literatüre sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m? için gerekli **izinler**, sorumlu yazar Efsun Karabudak ile ileti?ime geçilerek al?nmal?dır. Ölçe?in kullan?m?na dair herhangi bir ücret bilgisi (telif ücreti) kaynakta belirtilmemi?tir, ancak akademik veya ticari kullan?mlar için yazarla do?rudan temas kurulmas? önerilir.

Kaynaklar

Sözlü, S., & Karabudak, E. (2016). Çocuk ve Ergenler için Kalsiyuma-Özgü Besin Tüketim S?kl??? Anketinin (KABSA) Geli?tirilmesi, Geçerlilik ve Güvenirli?inin De?erlendirilmesi. *Beslenme ve Diyet Dergisi*, 44(1), 10-17.

Makalenin orijinal bağlantısı: beslenmevediyetdergisi.org

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: kalsiyuma-ozgu-besin-sikligi-anketi-kabsa-toad.pdf

Kalsiyuma-Özgü Besin Sıklığı Anketi (KABSA) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte doğrudan bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi, yukarıda referans verilen ve bağlantısı paylaşılan 2016 tarihli bilimsel makalede (PDF) yer almaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM